

Füreyâ – (Ayşe Kulin'in “Füreyâ” Romanı)

Karakter Füreyâ, sosyal ve ekonomik açıdan kuvvetli ailesinin yanında, mutlu, rahat ve sevgi dolu bir çocukluk geçirir. Ne kadar rahat koşullarda yaşamış, refah içinde büyümüş olsa da hiçbir zaman şımarık bir insan olmaz. Vazifesinas, karşısındaki insanları eğitici, düşünceli karakterdedir. Kötü zamanlarda bile karamsarlığa kapılmaz, geleceğe umutla bakar, cesur adımlar atar. İnsanlara anaç ve sevecen davranır. Yakınlarının zor zamanlarında destek olur, vefalıdır. Füreyâ'nın ilkleri başaran önder, yol gösterici kişilik yapısı vardır.

Aktiviteler Füreyâ'nın çocukluğu, İstanbul'da denize giderek, yazları adada mutlu geçer. Sanat ve dil eğitimi alır. Evlendiğinde kocası çalışmasına izin vermeyince, Füreyâ çareyi çevresindeki eğitimsiz insanlara okuma yazma dersleri vermekte bulur. İlerleyen zamanlarda ikinci eşi ve eşinin yakın çevresi ile birlikte davetlere ve yemeklere katılarak zamanını değerlendirir. Hastalanmasıyla teyzesinin klinikte oyalansın düşüncesiyle getirdiği plastik hamurla uğraşmayı keyif haline getirir. Seramik sanatını öğrenir, seramikte geleneksel yansımaların ardından kendi özgün eserlerini ortaya koyar, özellikle “kuş” figürünün kendisini ifade ettiğini düşünür.

ÖRNEK ANILAR

Vazifesinas/ Çalışkan Üstlendiği ve yapmak istediği her işi büyük bir kararlılıkla sonuna kadar yapan Füreyâ, henüz küçük bir çocukken Atatürk'ten hatıra defterine yazı yazmasını rica etti. Saygılı ve yetenekli kişiliğini fark eden Atatürk “Füreyâ Hanım, görüyorum ki siz çok çalışkan bir insansınız. Millet sizden çok şey bekliyor. Siz çalışmalı ve bir şeyler vermelisiniz memlekete.” Füreyâ için Atatürk'ün yazısı artık “kutsal emanet” niteliğindedir. Kendine, memleketine hizmet edeceğine, faydalı olacağına söz verdi.

Eğitici Çevresine faydalı olmayı benimsemiş ve her zaman büyük şehirde yaşamış olan Füreyâ için evlenip küçük şehirde “ev kadını”olma fikri, Füreyâ'nın ailesine epey ters görünmüştü. Füreyâ'yı bu konuda desteklemiyorlardı. Özellikle annesi kızının yalnız ve mutsuz olacağını düşünüyordu. Füreyâ ilk kez ailesine ters çıktı. “Kendi dünyamı kuracağım, çocuklara eğitim vereceğim... Ne var bu kadar şaşacak anne? Büyükbabam Şakir Paşa, Ada'da Türk çocukları için okul açmadı mı? Hem de o dönemde. Şimdi üstelik Cumhuriyet var. Benim bu girişimimi destekleyecek devrimler var.”

Düşünceli/ Korumacı Füreyâ, çevresindeki herkesi ayrı ayrı düşünür, kimseye zarar gelsin istemezdi. Yanında çalışan hizmetkarlarına da aynı hassasiyet içinde davranırdı. “Emine'nin elindeki valizleri alın, odaya getirin. Diğerlerini de siz taşıyın yukarı. Bu yaşta bir çocuk, ağır taşırsa, gece yatağına işer. Emine'nin ağır taşıdığı bir daha görmeyeceğim.”

Düşünceli/ Tedbirli Füreyâ zor durumda olsa bile çevresini düşünmeyi ihmal etmez, onları üzmemek ve endişelendirmemek için kendince tedbir alırdı. “Füreyâ Paris'te hastaneye yatmadan önce bir sürü kartpostal satın aldı, üstlerine önündeki haftaların değişik tarihlerini koydu. Annesiyle babasına, kardeşine, kocaasına, Aliye'ye ve Ponpon'una mektuplar hazırladı. Ameliyattan sonra, yazı yazamayacak halde olursa, onu merak etmesinler istiyordu. İstanbul'dakiler onun tedaviye gittiğini sanıyorlardı. Hiç kimsenin, Füreyâ'nın bu sonu belli olmayan ameliyata gireceğinden haberi yoktu.”

Cesur Neticesi kötü sonuçlar olsa bile Füreyâ'nın hiçbir zaman korkak bir karakteri olmadı. Kocasını sevmesine, ekonomik açıdan kötü koşullar yaşayacağını bilmesine rağmen ayrılmak fikrindeydi. Hatta, tabancaları ile bir çocuk gibi oynamaktan keyif alan kocası Sabahattin'in karşısında cesurca durdu. “ Senden boşanıyorum Sabahattin... İstiyorsan hep o üzerinde taşıdığın tabancayı çek ve beni hemen vur. Ama dönüşüm yok, bunu bil.Seni istemiyorum. Sana asla dönmeyeceğim. Şimdi evimizden çık ve git.”

İyimser Şartlar ne kadar kötü olursa olsun, Füreyâ karamsar bir insan olmadı. Geleceğe hep umutla baktı. “Ben hastane yataklarına alıştım. Bu yataklarda ölüme kaç kere dil çıkartmışlığım var. İnanmayacaksınız ama ne zaman böyle ölümcül durumlarda yataklara düşsem, hep Anka kuşu misali, küllerimden yeniden doğmuşumdur. Bana nedense uğurlu, hayırlı gelir ölüm döşekleri.”

Anaç Füreyâ, hayatı boyunca çok istemesine rağmen “anne” olamadı, fakat yakınlarındaki gençlere ve çocuklara anaç davrandı, kendini çok sevdirmeyi başardı. İkinci eşinin oğulları, babalarının kendilerine bir üvey anne getireceğinden oldukça rahatsız olmuşlardı, tepkilerini Füreyâ'ya da yansıtıyorlardı. “Altemur ise ağabeylerinin tesiri altında, annesinin yerini alan bu yabancıya her ne kadar kötü muamele etmek istediyse de başaramadı. Çünkü onu hem çok güzel, hem de çok ilginç buluyordu. Füreyâ bu genç çocuğun ufkunu genişletiyor, ona o güne kadar duymadığı müzikleri dinletiyor, okuması için kitaplar veriyordu. Üstelik eğlenceli ve neşeliydi.”

Vefalı Füreyâ, iyi günde de, kötü günde de sevdiği insanlara hep vefalı davrandı. Elinden gelen her şeyi sevdikleri için yaptı, bu tutumu ile de onları mevcut sıkıntılarından kurtardı. “ Vefa duygumu ise hem annemden hem de babamdan almış olmalıyım. Annem, ihanete uğramasına rağmen, nasıl bırakmadıysa kocasını hasta yatağında, ben de artık gözden düşmüş, yüreği kırılmış kocama kanat germeye kararlıydım. Ama onu hayata geri döndürmenin bu kadar zor olduğunu

tahmin etmemiştim doğrusu. İşim zordu.”

Önder Füreya, sanatında ilkleri başaran, önder bir insandı. Unutulmuş seramik sanatını canlandırdığı gibi, henüz denenmemiş özgün yapıtlar da üretti, kendi tasarımlarını, kendi buluşlarıyla canlandırdı. “Hilton Oteli'nin girişindeki İş Bankası'nın duvarına yerleştirdiği panosuyla, kendi ülkesinde bir ilke imza atıyordu. On yedinci yüzyılın sonuna kadar önce çiniyi baştacı, sonra da birden bire göz ardı etmiş bir topluma, çağdaş bir yorumla, geri veriyordu geleneksel duvar süslemeciliğini.”